

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הערבית ועולם הערבים והאסלאם בבתי הספר העבריים

מפמ"ר: ד"ר סיגלית שושן
שם מחברת היחידה: ד"ר חן עמר-נפתלי

שם יחידת הלימוד: ירושלים העיר הקדושה לשלוש הדתות- במסגרת הנושא השנתי-שורשי עמ"י.

תת נושא: לימוד האות ק' ו האות ש' מתוך ההקשר של השם ירושלים בערבית.

أورشليم القدس

הקשר לתכנית הלימודים בתחום הדעת: המשך של רצף הלמידה, מבחינת לימוד האותיות הערביות.

קהל היעד: שכבה ז'.

רמת CEFR: A1 (תלמידים הלומדים ערבית בשנתם הראשונה).

מטרות היחידה: הכרת אותיות וכתובות, הרחבת אוצר המילים, קטע האזנה, הרכבת משפטים בערבית עם האותיות החדשות שנלמדו.

מטרות בקידום תהליכי הלמידה והחשיבה: לומד עצמאי ופעיל, חומר הלימוד נתפס על ידי הלומד כמאתגר, כמעורר סקרנות, וכבעל ערך וחוויתי. הלמידה מותאמת למאפייני הלומד ולצרכיו בעולם מתחדש ומשתנה ומתקשר לתכנית הלימודים.

הערכת משך הזמן המוקדש ליחידת הלימוד - שני שיעורים רצופים.

דגשי CEFR - יישום ארבע המיומנויות:

עקרונות ה CEFR-ברמת A1 מתמקדים בשימוש פעיל בשפה ("Can-Do") ובמשימות מכוונות ביצוע. להלן אופן הביטוי שלהם במערך זה:

א. הבנת הנקרא

- התלמיד יהיה מסוגל לזהות אוצר מילים עם האות ש בטקסט והאות ק.
- התלמיד יהיה מסוגל לזהות אוצר מילים וביטויים בטקסט קצר.
- התלמידים יהיה מסוגל לקרוא טקסט קצר על ירושלים.
-

ב. הבנת הנשמע

- התלמיד יהיה מסוגל לזהות שמות, מילים בסיסיות וביטויים כשהם נשמעים על ידי המורה המקריא את הטקסט ואוצר המילים הנדרש.

ג. דיבור ואינטראקציה

- התלמיד יהיה מסוגל לנהל שיח בסיסי ומתן מידע, תיאור פשוט ישאילת שאלות על מקומות בירושלים. **משימה מוצעת:** ערבית דבורה
- חלקו את הכיתה לזוגות, תלמיד אחד הוא המראיין והשני מרואיין. עליהם לשאול ולענות בערבית בשאלות כמו: **أَيْنَ تَسْكُنُ?** (איפה אתה גר?)
- **هَلْ تُحِبُّ الْقُدْسَ?** (האם אתה אוהב את ירושלים?)
- **مَا الْأَمَاكِنُ الْمُهِمَّةُ فِي الْقُدْسَ?** (אילו מקומות חשובים בירושלים?)

ד. כתיבה

- התלמיד יהיה מסוגל לכתוב מילים וצרופים.
- התלמיד יהיה מסוגל לכתוב אותיות במיקומים שונים במילה.
- התלמיד יהיה מסוגל לתרגם מילים וצרופים.

מבנה השיעור:

פתיח: 1. חשיפה לנושא השיעור באמצעות שיר **يا قدس سبحي الله** - שבחי ירושלים. [קישור לשיר](#)

כרטיס כניסה: איך אומרים "ירושלים" בערבית? (أورشليم / الْقُدْس)

האם אתם מזהים את האותיות ק ו-ש במילים הללו?

רשמו מילה אחת בעברית שקשורה לירושלים ומתחילה באות ק' או ש'. (למשל: קדושה, מקודשת לשלוש הדתות).

הצעה נוספת הקרנת חידון קהוט על ירושלים. [סרטון הסבר](#), [מדריך להכנת משחק](#)

2. טקסט קריאה: **الْقُدْس - الْمَدِينَةُ الْمُقَدَّسَة**

(טקסט קצר המותאם לרמת מתחילים, תוך שימוש באוצר מילים של ירושלים ומקומותיה)

الْقُدْس مَدِينَةٌ قَدِيمَةٌ وَمُقَدَّسَةٌ. فِي الْقُدْس شَوَارِعٌ قَدِيمَةٌ وَسُوقٌ كَبِيرٌ.

سُوقٌ مَخْنِي يَهُودًا هُوَ سُوقٌ مَشْهُورٌ فِي الْقُدْس.

الْقُدْس مَدِينَةٌ مُقَدَّسَةٌ لِلأَدْيَانِ الثَّلَاثَةِ.

فِي الْقُدْس: حَائِطُ الْمَبْكِيِّ لِلْيَهُودِ , الْمَسْجِدُ الْأَقْصَى , قُبَّةُ الصَّخْرَةِ لِلْمُسْلِمِينَ وَكَنِيسَةُ

قَدِيمَةٌ لِلْمَسِيحِيِّينَ.

3. לימוד כתיבת האות ק' והאות ש' + אוצר מילים תוך כדי כתיבת המילים בערבית **أورشليم**

القدس תחילית, אמצעית וסופית .

אוצר מילים לתלמיד:

- **האות ק':** قَدِيم - עתיק | قَرْيَةٌ - כפר | قَامَ بَازِيَارَةً / إِلَى - ערך ביקור ב.... |

الْقُدْس - ירושלים | مُقَدَّسَةٌ - קדושה | سُوق - שוק | عَتِيق - ישן/קדום.

- **האות ש':** شَارِع - רחוב (ר) | شَوَارِع | شَرْق - מזרח | الشَّرِيف - המכובד | مَشْهُور

- מפורסם

א. תרגיל זיהוי - נכון / לא נכון **صحيح / خطأ**

סמנו אם המשפט נכון או לא נכון לפי הטקסט :

1. الْقُدْس مَدِينَةٌ جَدِيدَةٌ (____) .

2. فِي الْقُدْس شَوَارِعٌ وَسُوقٌ (____)

3. هُنَاكَ قُبَّةُ الصَّخْرَةِ فِي الْقُدْس (____) .

4. سُوقٌ مَخْنِي يَهُودًا هُوَ سُوقٌ مَشْهُورٌ (____)

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 אגף שפות

הפיקוח על הוראת הערבית ועולם הערבים והאסלאם בבתי הספר העבריים

ב. התאימו בין המילה בערבית לפירושה בעברית

טור ב' (עברית)	טור א' (ערבית)
א. העיר הקדושה	1. سُوقِ محني يهودا
ב. כיפת הסלע	2. الْمَدِينَةُ الْمُقَدَّسَةُ
ג. שוק מחנה יהודה	3. قُبَّة الصَّخْرَةِ
ד. רחוב עתיק	4. شَارِع قَدِيم

ג. השלימו את הקטע הבא בעזרת מחסן המלים :

إِسْمِي شُلُومِي وَأَنَا _____ مَدْرَسَةِ .
 عَاصِمَةُ إِسْرَائِيل _____ . إِسْمِ _____ عِنْدَ لَعَرَب _____ .
 ذَهَبْتُ أَمْسٍ إِلَى _____ رَفِيقِي وَ أَكَلْتُ عِنْدَهُ _____
 أُورُشَلِيم _____ لِكُلِّ الْأَدْيَانِ .

מחסן המלים : أُورُشَلِيم / الْقُدْس . / الْمَدِينَةُ / تَلْمِيز / شَارِع / الْقُدْس / مِشْمِش / مُقَدَّسَةِ

ד. כתבו בערבית :

1. רחוב מפורסם- _____
2. בית עתיק- _____
3. מקומות קדושים- _____
4. צפון מזרח הארץ- _____
5. _____

ה. סדרו את המשפטים על פי הרצף - כתבו ותרגמו:

1. الْقُدْس , مَدِينَة , قَدِيمَة , هِيَ _____
2. فِي , سُوق , الْقُدْس , كَبِير _____
3. مَشْهُور , سُوق , فِي , الْقُدْس _____
4. لِلأَذْيَان , مَدِينَة , الْقُدْس , الثَّلَاثَة , مُقَدَّسَة _____

כרטיס יציאה

על מנת ליישם את החומר הנלמד בכיתה, נחלק את הכיתה ל- 4 קבוצות שיבצעו משימות שונות.

הרציונל בבחירת המשימות: מענה לשונות הלומד על ידי מתן משימות תלויות לומד, ידע ויכולת. שימוש בכלים חזותיים, שמעתיים וראייתיים. עבודה אישית ואח"כ בקבוצת לימוד. העבודה בקבוצות על פי רמות שונות. מתן מענה לשונות התלמידים מתוך הכרות מעמיקה.

המורה כמכוון כמדריך מסתובב בין קבוצות הלימוד, מסייע ותומך. תהליך הלמידה הוא של הלומד. הצגת התוצרים תוך כדי התייחסות לכל משימה בקבוצה.

משימה 1: ourboox

היכנסו לאתר [ourboox](https://ourboox.com) להוראות לחצו [כאן](#)

אתר זה משמש ליצירת ספרים דיגיטליים מתוקשבים.

באתר זה יתבקשו התלמידים ליצור מילון ערבי-עברי בן 10 מילים (כולל תמונות) עם האות ק'.

קבוצה שנייה תתבקש ליצור מילון ערבי-עברי בן 10 מילים עם האות ש' (כולל תמונות).

משימה 2: "מפת ירושלים בערבית"

התלמידים בונים מפה קטנה של ירושלים עם שמות המקומות בערבית:

الْقُدْس، المَسْجِدُ الْأَقْصَى، قُبَّةُ الصَّخْرَةِ، سُوقُ مَحْنِي يَهُودَا، كَنِيسَةُ الْقِيَامَةِ

אפשר לעשות זאת ב- Canva / Google Drawings / דף נייר צבעוני.

כל קבוצה כותבת שמות, ציור ומשפט אחד בערבית על כל מקום.

משימה 3: ערבית דבורה

חלקו את הכיתה לזוגות, תלמיד אחד הוא המראיין והשני מרואיין. עליהם לשאול ולענות בערבית בשאלות כמו: **أَيْنَ تَسْكُنُ؟** (איפה אתה גר?)

- **هل انت بتحب / بتحبّي القدس وليش؟** (האם אתה אוהב את ירושלים ולמה?)
- **شو هي الأماكن المهمة في القدس؟** (אילו מקומות חשובים בירושלים?)
- ניתן להקליט את הראיונות בסמארטפון ולהשמיע לכיתה.

משימה 4: משימת כתיבה דיגיטלית קצרה: ירושלים עבורי...

القدس مَدِينَة...

כל תלמיד כותב מהי ירושלים עבורו. ניתן לפרסם את המשפטים בקובץ שיתופי או "ענן מילים" (WordCloud), התוצר הסופי ענן מילים בערבית/ עברית עם שמות ותיאורים על ירושלים.

עבודה מהנה!